

1.1 OBSAH

1.1	OBSAH	2
1.2	VÝCHODISKA	4
1.3	OČEKÁVÁNÍ A CÍL	4
1.4	POPIS SYSTÉMU (ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY, PRINCIPY FUNKOVÁNÍ, VAZBY)	4
	<i>Volba řešení</i>	4
	<i>Certifikační orgán</i>	4
	<i>Cílové skupiny</i>	4
	Certifikát lektora dalšího vzdělávání dospělých	5
	Certifikát manažera vzdělávání	5
	<i>Zúčastněné strany</i>	5
	<i>Využitelnost systému</i>	6
	<i>Přístup k certifikátu</i>	6
	<i>Náklady na certifikační řízení</i>	6
	<i>Požadavky na žadatele</i>	7
	Vstupní požadavky (praxe a vzdělání žadatele)	7
	Požadavky na prokázání znalostí a dovedností	8
	Požadavky na osobní kvality žadatele	8
	<i>Identifikace klíčových procesů</i>	8
	<i>Certifikační zkouška a hodnotící kritéria</i>	10
	<i>Zajištění aktuálnosti podmínek a požadavků certifikace</i>	13
	<i>Personální zajištění</i>	13
	<i>Správa systému</i>	13
	<i>Vazba na vzdělávání</i>	13
	<i>Vazba na ostatní oblasti prokazování kvality</i>	13
1.5	ODŮVODNĚNÍ NAVRŽENÉHO SYSTÉMU	13
1.6	ROZPRACOVÁNÍ NAVRŽENÉHO SYSTÉMU	13
1.7	NÁVRH ZPŮSOBU PILOTNÍHO OVĚŘENÍ	14
1.8	ZÁVĚRY	14

Kvalita v dalším profesním vzdělávání

<i>Silné stránky návrhu</i>	14
<i>Možná omezení a rizika</i>	15
1.9 ODKAZY	15

1.2 VÝCHODISKA

Při formulování návrhu na certifikaci personálu vzdělávacích institucí v oblasti dalšího profesního vzdělávání vycházíme z materiálu Popis systému certifikace lektorů/konzultantů¹, především z doporučení, která jsou v tomto materiálu formulována. Podněty byly čerpány z materiálu Souhrnná zpráva o předběžných výsledcích benchmarkingu¹¹. Byly zváženy a podle možnosti akceptovány připomínky týmů pracujících v rámci ostatních etap tohoto projektu. Problematika byla konzultována i s představiteli ostatních partnerů projektu – Sdružení strojírenské techniky, Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR a Českého institutu pro akreditaci. Náměty byly získávány i řízenými pohovory s představiteli jak institucí vzdělávání dospělých, tak i představiteli těch, kteří vzdělávání nakupují.

Při vymezování pojmů vychází návrh především z internetové verze Andragogického slovníku PhDr. Zdeňka Palána PhD.¹²

1.3 OČEKÁVÁNÍ A CÍL

Navrhovaný systém vychází ve vztahu k certifikaci personálu institucí dalšího vzdělávání dospělých z očekávání, jež jsou formulována ze dvou stran.

Vzdělávací instituce a jejich personál očekávají jednoduchý a přístupný nástroj, kterým budou moci prokazovat na trhu vzdělávání dosažení a udržování profesní kvality v dané profesi.

Subjekty nakupující vzdělávání očekávají nástroj, který jim pomůže orientovat se na trhu nabídky vzdělávání a vybírat dodavatele objektivně, se zárukou.

Cílem je tak navrhnout systém certifikace vybraných profesí z oblasti dalšího vzdělávání dospělých, jehož úlohou bude objektivní a nezávislé prokazování dosažení a udržování profesionální úrovně vybraných profesí DPV, který bude mít použitelnost v celém spektru daného oboru a bude postaven na mezinárodně akceptovatelných základech.

1.4 POPIS SYSTÉMU (ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY, PRINCIPY FUNKOVÁNÍ, VAZBY)

Volba řešení

Pro naplnění očekávání a splnění cílů byla pro návrh systému certifikace lektorů a manažerů vzdělávání vybrána platforma normy EN ISO/IEC 17024^{IV, V} (Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob). Tato volba zajistí akreditovatelnost celého systému u Českého institutu pro akreditaci, o.p.s., systém bude otevřený a bude mezinárodně srozumitelný a uzatelný. Proto bude mít řada bodů následujícího popisu úzkou vazbu na zmíněnou normu, na požadavky, které norma formuluje.

Certifikační orgán

Certifikační řízení pro získání obou typů certifikátů bude realizovat certifikační orgán akreditovaný u Českého institutu pro akreditaci podle zásad normy EN ISO/IEC 17024. Akreditací certifikačního orgánu (certifikačních orgánů) bude zajištěna průhlednost jejich fungování a současně bude zajištěn nezávislý dohled nad jejich činností. Akreditace pro certifikaci obou certifikačních oblastí může získat každý certifikační orgán, který splní podmínky výše zmíněné normy, požadavky Českého institutu pro akreditaci, o.p.s. a rámcově i požadavky formulované v tomto materiálu a upřesněné ve vzorové dokumentaci certifikačních oblastí.

Cílové skupiny

Navrhovaný systém se zaměřuje na dvě profesní skupiny, které mají rozhodující podíl na ovlivnění kvality poskytované služby – dalším vzděláváním dospělých. Proto je navrhován systém, který bude zahrnovat dva certifikáty.

Certifikát lektora dalšího vzdělávání dospělých

Certifikační oblast se bude nazývat Lektor dalšího vzdělávání dospělých (dále jen lektor). Certifikační proces bude orientován na ověřování kompetencí zájemců v rámci lektorské profese včetně znalostí a dovedností z oblasti tvorby a realizace vzdělávacích projektů. Bude určen pro následující skupiny případných zájemců:

- Samostatný lektor vzdělávání dospělých (osoba samostatně výdělečně činná).
- Lektor v rámci vzdělávací instituce – pracovník, který pracuje na plný nebo částečný úvazek ve funkci lektora.
- Lektor v rámci vnitropodnikového vzdělávání – zaměstnanec subjektu, který vykonává pro tento subjekt lektorskou činnost.

Lektorem rozumíme kvalifikovaného člověka, který vede vzdělávání nebo výcvik dospělých v příslušných oborech činnosti.

Certifikátu může být využit pro

- prokazování dosažení úrovně v oblasti pedagogické odbornosti lektora a jako doklad o udržování dosažené úrovně na aktuální úrovni;
- prokazování odborné připravenosti;
- prokazování kvalifikace personálu a dodavatelů pro potřeby systémů řízení jakosti.

Certifikát může být využit jako doložení profesní kvality personálu při vypracovávání projektů na získání finančních prostředků pro zajištění vzdělávacích programů pro dospělé.

Certifikát manažera vzdělávání

Certifikační oblast se bude nazývat Manažer vzdělávání (dále jen manažer). Bude určen řídicím, obchodním a marketingovým pracovníkům vzdělávacích firem. Jeho součástí bude ověření znalostí a dovedností z oblasti řízení, ekonomiky, vzdělávací firmy, marketingu a obchodu i řízení projektů. Cílová skupinou pro tuto oblast certifikace je

- manažer vzdělávací instituce – pracovník, který pracuje na plný nebo částečný úvazek ve funkci manažera subjektu který se v převážné míře zabývá dalším vzděláváním dospělých;
- manažer vnitropodnikového vzdělávání – zaměstnanec subjektu, který se podílí na řízení vzdělávání v rámci subjektu.

Manažerem vzdělávání rozumíme člověka, který pracuje v řídicí funkci ve vzdělávací organizaci nebo v útvaru vnitropodnikového vzdělávání, nebo který se podílí na řízení a implementaci projektů vzdělávání dospělých.

Certifikát bude využíván především při

- prokazování dosažení úrovně v oblasti řízení instituce vzdělávání dospělých;
- prokazování dosažení úrovně v oblasti řízení tvorby a implementace programů vzdělávání dospělých;
- prokazování kvalifikace personálu a dodavatelů pro potřeby systémů řízení jakosti.

Certifikát může být využit jako doložení profesní kvality personálu při vypracovávání projektů na získání finančních prostředků pro zajištění vzdělávacích programů pro dospělé.

Cílové skupiny tak pokryjí podstatnou část personálu vzdělávacích institucí i vzdělávacích útvarů subjektů, která má vliv na kvalitu dalšího vzdělávání.

Zúčastněné strany

Pro zajištění hodnověrnosti a plné akceptability systému certifikace veřejností uvádíme zúčastněné strany. Zúčastněnými osobami na straně nabídky jsou lektori a vzdělávací instituce se svým personálem. Na straně poptávky pak všechny subjekty, které vzdělávání nakupují (instituce státní správy, podnikatelské subjekty a živnostníci, profesní a oborová sdružení, odbory, osoby samostatně

výdělečně činné a další). Hodnověrnost systému pak zajistí spolupráce všech zúčastněných stran, nástroje pro zajištění takové spolupráce jsou zakomponovány i v tomto návrhu.

Využitelnost systému

Certifikační systém je navržen tak, aby byl použitelný všemi zúčastněnými stranami v plném rozsahu realizované služby.

Certifikát lektora bude prokazovat kvalitu jeho držitele

- a) v oblasti pedagogické odbornosti a dovednosti,
- b) v oblasti odborné způsobilosti.
- c) v oblasti tvorby a realizace vzdělávacích projektů.

Certifikát manažera bude prokazovat kvalitu jeho držitele

- a) v oblasti manažerských, obchodních a marketingových znalostí a dovedností,
- b) v oblasti návrhu, řízení a tvorby vzdělávacích programů.

Certifikát umožní vzdělávacím subjektům formulovat objektivní podmínky pro výběr klíčového personálu, tedy personálu, který má rozhodující vliv na kvalitu poskytované služby. Subjekty, které budou budovat systém řízení kvality, případně si jej budou chtít nechat certifikovat, ať už podle normy ISO 9001 nebo v rámci jiného certifikačního systému, dostanou do ruky nástroj pro jednoznačné stanovení kvalifikačních požadavků v rámci budovaného systému řízení jakosti.

Klienti vzdělávacích subjektů se budou moci na trhu snadněji orientovat v bohaté nabídce služeb vzdělávacích institucí, uvedené certifikáty budou klientům vysílat jasný signál, kdo má jasně vydefinované, srozumitelné a kontrolovatelné požadavky na personál, který pro realizaci nabízených vzdělávacích aktivit využívá.

Jednotliví lektori nebo manažeři – držitelé navrhovaných certifikátů dostanou do ruky prostředek, kterým mohou spolehlivě prokazovat dosažení vysoké profesní úrovně.

Pro všechny strany, které budou certifikát v některém z uvedených případů využívat, pak bude poskytnuta ještě jedna významná a nezanedbatelná informace, informace o tom, že držitel certifikátu nejen splnil podmínky pro udělení certifikátu, ale že stanovené podmínky plní po celou dobu platnosti certifikátu, že tedy průběžně, udržuje svoji profesionální úroveň na aktuální úrovni.

Přístup k certifikátu

Přístup k certifikátu, tedy k možnosti jej získat budou mít všichni zájemci, kteří splní požadavky, které budou pro žadatele o certifikát stanoveny. Systém certifikace bude v prováděcí dokumentaci nastaven tak, aby umožňoval žadatelům o certifikát rovný přístup a za stejných podmínek. Žádné skupiny případných žadatelů nebudou zvýhodňovány. Finanční požadavky nebo požadavky na znalosti a dovednosti, které bude žadatel o certifikaci v průběhu certifikačního řízení prokazovat, budou stanoveny přiměřeně, nebudou tak překážkou v přístupu k získání certifikátu. Nezávislé rozhodování o přiměřenosti bude zaručeno certifikačními postupy a nezávislým dohledem certifikačního orgánu.

Náklady na certifikační řízení

S ohledem na plnění zásady formulované v části *Přístup k certifikátu* formuluje tento návrh minimální požadavky, které zajistí, aby nebyl žádný žadatel v přístupu k certifikátu omezen. Při nastavení systému certifikace, jak je navrhováno, by neměl poplatek za certifikační řízení v současných podmínkách překročit hranici 5000,- Kč (bez DPH). Tento poplatek by zahrnoval uvedené služby:

- Podávání vstupních informací žadateli.
- Přihlášení a registraci.
- Organizaci certifikačního řízení, veškerou evidenci s certifikačním řízením související.
- Absolvování certifikační zkoušky v řádném termínu.
- Vydání a zveřejnění certifikátu.

- Udržování certifikátu (pravidelné dohledy nad držitelem).
- Náklady na vyřizování případných stížností.
- Poskytování průběžných informací (o změnách certifikačních podmínek, o blížícím se termínu ukončení platnosti certifikátu a o potřebě přihlásit se k recertifikaci apod.)
- Udržování akreditace pro danou oblast certifikace u Českého institutu pro akreditaci.

Nezahrnoval by:

- Poplatky za opravné zkoušky.
- Administrativní poplatky certifikačního orgánu vzniklé v rámci mimořádných prací v souvislosti s udržováním platnosti certifikátu (poplatky za vydání kopií certifikátu, za vydání cizojazyčné verze certifikátu, za upomínání, apod.).

Certifikační orgán bude povinen vydávat a zveřejňovat ceník všech plateb a poplatků souvisejících se získáním a udržováním certifikátu. Žadatelé o certifikát nebo držitelé certifikátu budou poplatky účtovány podle ceníku platného v době vzniku povinnosti poplatků zaplatit.

Požadavky na žadatele

Požadavky na žadatele budou vycházet ve všech svých kategoriích ze zásady rovného přístupu formulovaného výše a z požadavku na to, aby certifikační proces a certifikáty, které budou výstupem z něho, deklarovaly přiměřenou profesní úroveň jejich držitelů.

Vstupní požadavky (praxe a vzdělání žadatele)

Při vstupu do certifikačního řízení bude certifikačním orgánem přezkoumáváno splnění vstupních požadavků na vzdělání a odbornou praxi ze strany žadatele.

U certifikační oblasti **lektor** bude požadováno vzdělání minimálně středoškolské, nejlépe v oblasti odbornosti, ve které žadatel jako lektor působí.

Žadatel bude dále prokazovat:

- Kvalifikaci pro odbornost, ve které chce jako lektor působit. Tuto kvalifikaci bude prokazovat způsobem obvyklým v daném oboru (odborným vzděláním, rekvalifikací, praxí v oboru, ...).
- Kvalifikaci pro své působení na pozici lektora dalšího vzdělávání (kvalifikaci v oblasti pedagogické, didaktické, ...). Způsob získání této kvalifikace nebude předepsán. Žadatel ji může získat vysokoškolským studiem andragogiky, absolvováním pedagogického studia. Potřebné znalosti může získat rekvalifikačním studiem v rámci dalšího vzdělávání, může absolvovat řadu dílčích, účelově zaměřených vzdělávacích akcí. Kvalifikace může být získána i prostřednictvím neformálního vzdělání – praxí, sebevzděláváním.

U certifikační oblasti **manažer** bude požadováno minimálně středoškolské vzdělání. Žadatel bude prokazovat:

- Kvalifikaci pro své působení na pozici manažera bude prokazovat způsobem obvyklým v daném oboru (odborným vzděláním, rekvalifikací, praxí v oboru, ...).
- Dále bude prokazovat kvalifikaci pro své manažerské působení v oblasti vzdělávání dospělých. Způsob získání této kvalifikace nebude předepsán. Žadatel ji může získat vysokoškolským studiem andragogiky, absolvováním pedagogického studia. Potřebné znalosti může získat rekvalifikačním studiem v rámci dalšího vzdělávání, může absolvovat řadu dílčích, účelově zaměřených vzdělávacích akcí. Kvalifikace může být získána i prostřednictvím neformálního vzdělání – praxí, sebevzděláváním.

Aby se sladily zdroje a formy vzdělání s požadavky certifikačního řízení, budou žadatelé v obou oblastech certifikace mít povinnost absolvovat předcertifikační workshop, při kterém budou mít jeho účastníci možnost

- a) seznámit se s průběhem certifikační zkoušky;
- b) harmonizovat svoje znalosti z předešlého vzdělávání s požadavky certifikační zkoušky.

Workshop „Příprava k certifikaci“ by neměl svým rozsahem přesahovat délku 4 – 5 dnů.

Požadavky na prokázání znalostí a dovedností

Žadatelé o certifikáty budou prokazovat znalosti, případně dovednosti ve zvoleném oboru. V rámci návrhu jsou formulovány okruhy znalostí, ze kterých budou v prováděcí dokumentaci zpracovány konkrétní požadavky, které budou rozpracovány do souboru otázek, z nichž budou vytvářeny komplety otázek pro certifikační zkoušku.

Tematické okruhy znalostí pro certifikační oblast lektor:

- problematika dalšího vzdělávání dospělých, formy tohoto vzdělávání,
- pedagogické znalosti a dovednosti,
- didaktické znalosti a dovednosti,
- tvorba a realizace vzdělávacích projektů, jejich vyhodnocování a aktualizace.

Pro certifikační oblast manažer:

- problematika dalšího vzdělávání dospělých, formy tohoto vzdělávání,
- manažerské znalosti a dovednosti,
- přehled pedagogické, didaktické a psychologické problematiky,
- obchodní a marketingové znalosti a dovednosti,
- řízení a tvorba vzdělávacích projektů

Požadavky na osobní kvality žadatele

Součástí certifikačního řízení bude i ověření splnění osobních předpokladů kladených na pozici lektora nebo manažera. Jsou to především požadavky na kvalitu písemného a slovního projevu, na koncentraci pozornosti, na rozdělení pozornosti, na samostatné myšlení, rozhodování i jednání, na dlouhodobou paměť, krátkodobou paměť. Musí být odolný vůči senzorické a mentální zátěži. Musí mít kultivované vystupování a zevnějšek, jistotu a pohotovost vystupování, teoretické myšlení, schopnost pracovat v týmu, být schopen přijmout odpovědnost, musí působit důvěryhodně. Musí být schopen navazovat a rozvíjet sociální kontakty. Požadavky na osobní předpoklady budou ověřovány v průběhu certifikačního řízení a zjištěné budou brána v potaz při rozhodování o udělení certifikátu.

Identifikace klíčových procesů

Pro zajištění celé služby – certifikace v obou oblastech certifikace jsou identifikovány níže uvedené klíčové procesy a je tam uveden jejich stručný popis. Ve vzorové dokumentaci pak budou rozpracovány pro konkrétní řešení v prostředí konkrétního certifikačního orgánu.

Certifikace v obou certifikačních oblastech bude realizována v rámci následujících procesů:

Přihlašování žadatelů – proces zahrne činnosti související s podáváním vstupních informací zájemcům o certifikát, poskytování formulářů přihlášek, příjem a vyhodnocování přihlášek, zaregistrování žadatelů do certifikačního řízení, vedení záznamů.

Certifikační zkouška – činnosti v rámci procesu Certifikační zkouška zahrnou všechny oblasti potřebné k ověření splnění požadavků na žadatele, to je organizování a zajišťování jednotlivých etap certifikační zkoušky, zajišťování opravných termínů, vedení záznamů, poskytování informací a další.

Rozhodnutí o certifikátu, udělení certifikátu, zveřejňování – v rámci procesu budou stanoveny činnosti a kompetence potřebné pro rozhodnutí o udělení certifikátu, jeho udělení, vystavení a předání držiteli. Řešeno bude i zveřejňování držitelů platných certifikátů. Kromě způsobů obvyklých u konkrétních certifikačních orgánů budou držitelé platných certifikátů zveřejňováni na informačním serveru, který bude výstupem tohoto projektu

Kvalita v dalším profesním vzdělávání

Udržování certifikátu, dohled nad držitelem – podmínky pro udržování certifikátu a kontrolu nad dodržováním těchto podmínek a související postupy budou popsány v tomto procesu.

Obnovení platnosti certifikátu (recertifikace) – prodlužování platnosti po uplynutí doby platnosti certifikátu a potřebné postupy popíše tento proces.

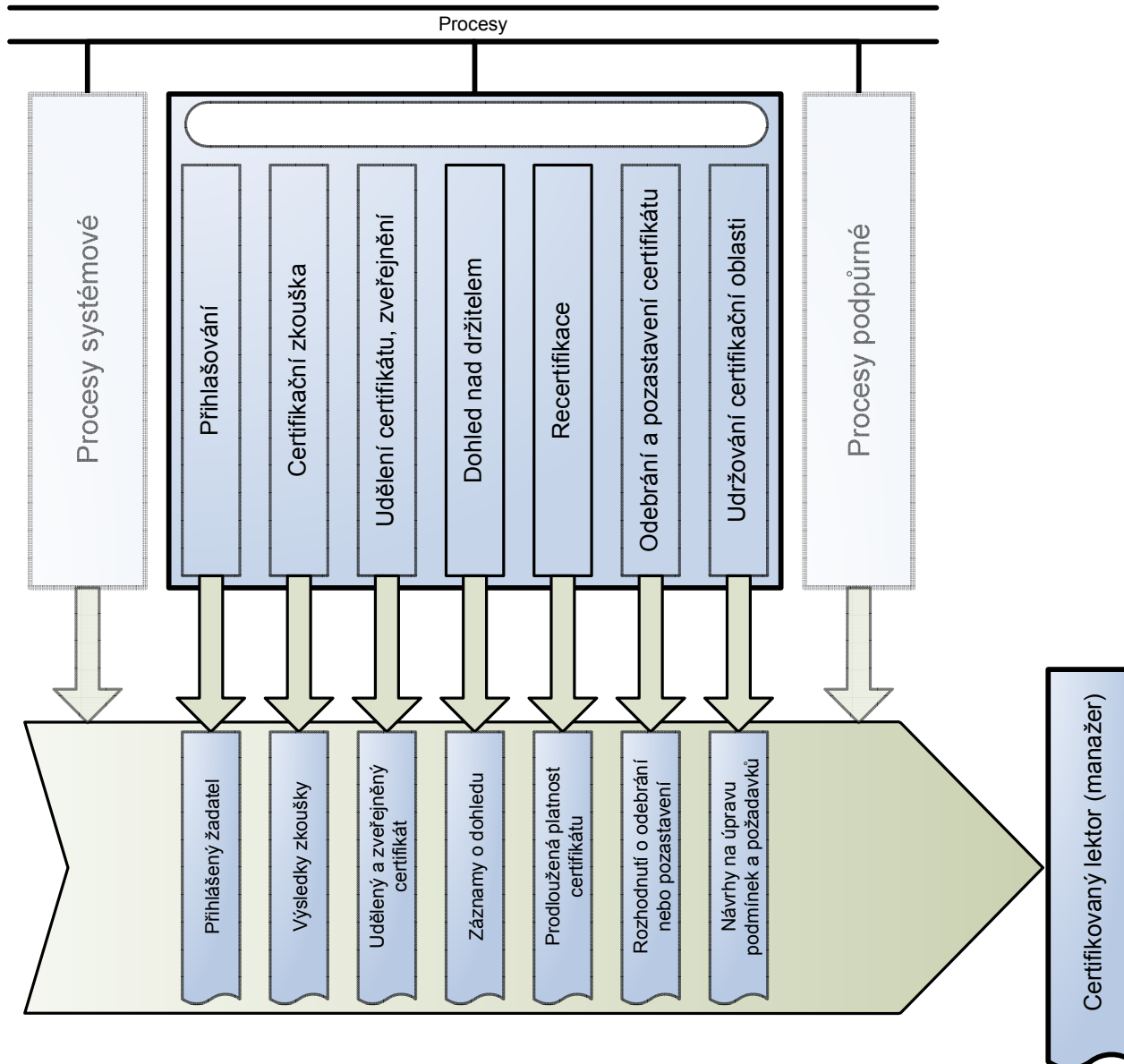
Odebírání certifikátu a pozastavení jeho platnosti – proces popisuje činnosti a kompetence pro případ odebrání certifikátu nebo pozastavení jeho platnosti. Informace o odebrání nebo pozastavení certifikátu budou zveřejněny na stejných místech, kde budou zveřejňovány informace o udělení certifikátu.

Udržování certifikační oblasti – proces bude řídit činnosti a kompetence zajišťující možnost včasné identifikace potřeb na úpravu obsahu certifikační oblasti a způsob zapojení zainteresovaných stran do těchto činností.

Kromě klíčových procesů bude procesní mapa certifikačního orgánu obsahovat další, systémové nebo podpůrné procesy potřebné pro zajištění chodu certifikačního orgánu podle požadavků normy, podle níž bude certifikační orgán akreditován.

Služba:

Certifikace lektora vzdělávání dospělých
Certifikace manažera vzdělávacích institucí

Obr. 1 Mapa klíčových procesů

Certifikační zkouška a hodnotící kritéria

Při certifikační zkoušce bude ověřováno splnění požadavků na znalosti a dovednosti žadatele formulované v systémové dokumentaci. U certifikační oblasti lektor nebude součástí certifikační zkoušky ověřování odborné způsobilosti v oblasti, ve které žadatel působí.

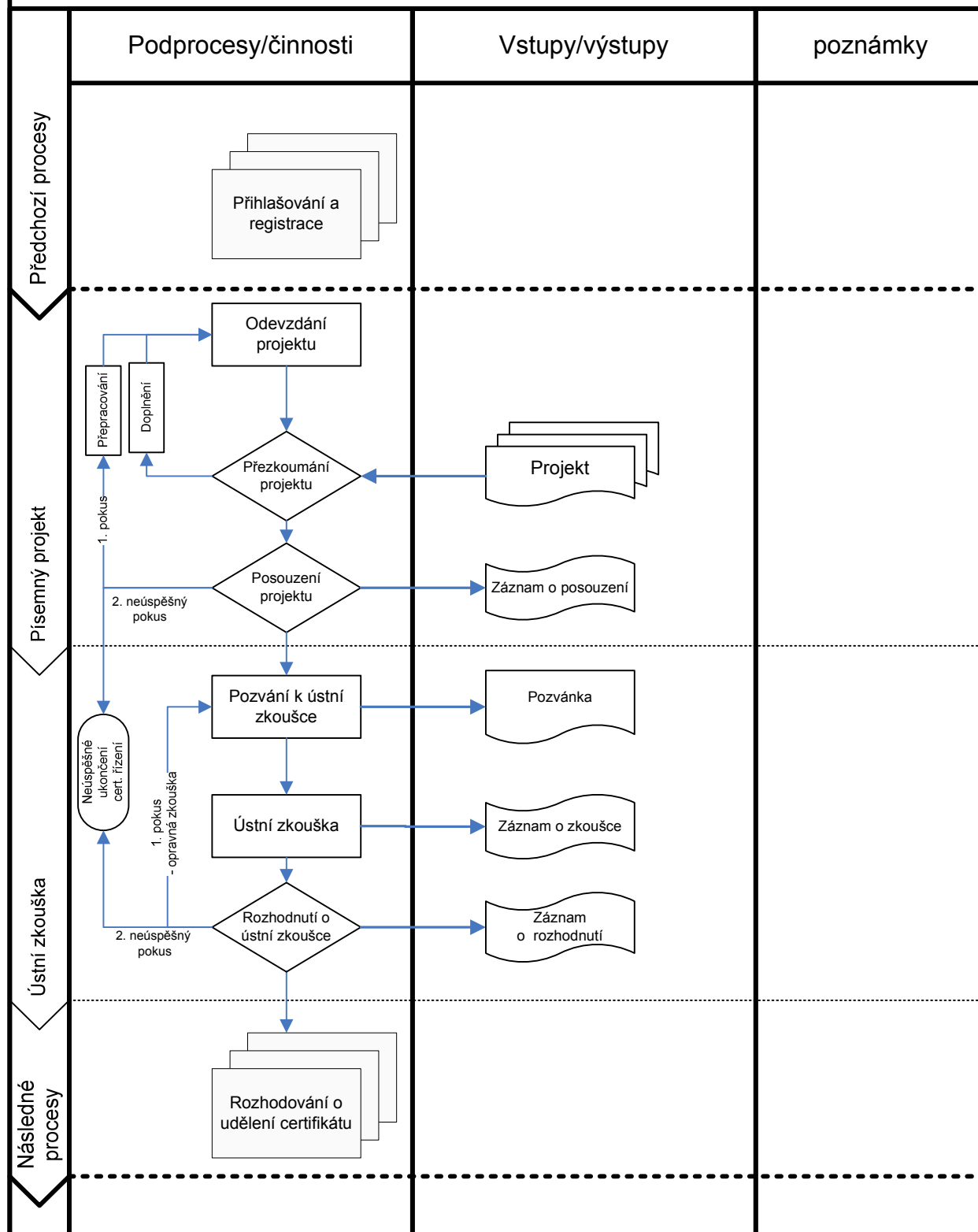
V minimální podobě bude mít certifikační zkouška ústní část. Součástí certifikační zkoušky v minimální podobě bude i zpracování, odevzdání a vyhodnocení písemného projektu. Certifikační orgán může požadovat i případné absolvování písemného testu, případně může definovat další formy ověřování požadavků.

Pro všechny části certifikační zkoušky platí zásada, že ověřování požadavků v této části zkoušky musí vycházet z platných požadavků pro danou oblast certifikace. Ověřování znalostí při ústním zkoušce bude certifikačním orgánem pověřena tříčlenná komise složená z odborníků, které bude mít certifikační orgán registrovány ve své databázi. Do databáze odborníků bude zařazovat certifikační orgán podle popisu činností uvedeného v systémové dokumentaci certifikačního orgánu, při výběru bude vycházet z požadavků na jejich kvalifikaci. Zkušební komise budou sestavovány tak, aby byla zajištěna nestrannost a nepodjatost jejich rozhodování.

Ve všech částech certifikační zkoušky bude žadatel hodnocen stupni úspěš, neúspěš. Při kolektivním rozhodování bude rozhodovat většina, z tříčlenné komise bude mít každý její člen jeden rovnocenný hlas. Neúspěje-li žadatel v některé části certifikační zkoušky, bude mít právo na jeden opravný termín. Opravu skládá jen z té části certifikační zkoušky, ve které neúspěje. Bude-li vyhodnocena certifikační zkouška jako neúspěšná, bude celé certifikační řízení uzavřeno jako neúspěšné. Bude-li mít neúspěšný zájemce i nadále zájem certifikát získat, podá si novou přihlášku, bude znovu zaregistrován do certifikačního řízení a bude je celé znovu absolvovat bez ohledu na části absolvované v předešlém neúspěšném pokusu.

Certifikační zkouška

Obr. 2 Příklad procesu certifikační zkoušky

Zajištění aktuálnosti podmínek a požadavků certifikace

Certifikační systém bude obsahovat nástroje pro přezkoumání podmínek a obsahu certifikace a certifikačních požadavků, tyto nástroje budou formulovány v systémové dokumentaci certifikačního orgánu a budou vycházet z požadavků normy EN ISO/IEC 17024. Součástí těchto nástrojů budou i prostředky pro zajištění a využití zpětné vazby od všech zúčastněných stran.

Personální zajištění

Navrhovaný systém certifikace nevyžaduje žádné mimořádné nároky na personální zajištění. Pro fungování certifikačního systému budou využity personální zdroje certifikačních orgánů, které budou mít oblasti akreditovány u ČIA. Kvalifikace personálu se bude řídit potřebami certifikační oblasti, potřebami certifikačního orgánu s odvoláním na požadavky normy EN ISO/IEC 17024. Jde o následující skupiny personálu:

- vedoucí certifikačního orgánu
- manažer jakosti certifikačního orgánu
- organizační pracovník certifikačního orgánu
- experti (členové zkušebních komisí, experti pro rozvoj a aktualizaci certifikační oblasti apod.)

Počty pracovníků a konkrétní obsazení pozic bude dokládat certifikační orgán v rámci akreditačního řízení.

Správa systému

Bude-li v rámci projektu vytvořen orgán, na který se bude možno odvolávat a bude-li součástí jeho kompetencí i formulování požadavků na úpravy požadavků na žadatele o certifikaci v certifikační oblasti lektor a manažer vzdělávání, bude certifikační orgán vést tento orgán jako zúčastněnou stranu a ve své systémové dokumentaci bude formulovat zásadu, že náměty a doporučení tohoto orgánu bude v těch částech, které nebudou v rozporu s jinými závazky certifikačního orgánu, respektovat.

Vazba na vzdělávání

Systém certifikace v obou oblastech certifikace nebude vázat zájemce o certifikaci na absolvování konkrétních vzdělávacích programů nebo akcí. Výjimkou bude absolvování workshopu Příprava na certifikaci.

Vazba na ostatní oblasti prokazování kvality.

Pro oblast certifikace vzdělávací instituce podle ISO 9001 mohou certifikáty uvažované v tomto návrhu sloužit jako prostředek prokazování a udržování kvalifikace pro dané profesní skupiny. Certifikát lektora pro interní i externí lektory, které certifikovaná organizace zaměstná. Certifikát manažera vzdělávání jako doklad o kvalifikaci pro manažerské pozice, projektové manažery, případně i jiné.

Při akreditaci vzdělávacích programů mohou být certifikáty, respektive jejich vlastnictví vyžadováno jako splnění podmínky při prokazování kompetentního personálu instituce, jež o akreditaci vzdělávacího programu žádá.

1.5 ODŮVODNĚNÍ NAVRŽENÉHO SYSTÉMU

Při formulování návrhu systému certifikace personálu vzdělávacích institucí jsme vycházeli ze zjištění a doporučení zdrojových dokumentů uvedených v části *Východiska*.

1.6 ROZPRACOVÁNÍ NAVRŽENÉHO SYSTÉMU

Navrhovaný systém bude rozpracován ve vzorové dokumentaci, kde části týkající se systémových částí práce certifikačního orgánu budou uvedeny ilustrativně, jako možné řešení. Vlastní dopracování navrženého certifikačního systému bude úlohou certifikačního orgánu, který se bude o akreditaci pro oblast certifikace personálu v uvažovaných oblastech certifikace ucházet.

Části, které budou mít přímý vliv na formování a formulování certifikační oblasti budou zpracovány jako vzorová dokumentace detailně. Součástí vzorové dokumentace budou materiály, které budou sloužit jako podklad pro pilotní akreditaci u Českého institutu pro akreditaci.

Součástí vzorové dokumentace nebudou zkušební otázky, ty budou v platné podobě důvěrné a budou přístupné jen pracovníkům certifikačního orgánu, tento přístup bude vycházet z pravomocí a kompetencí definovaných v systémové dokumentaci certifikačního orgánu.

1.7 NÁVRH ZPŮSOBU PILOTNÍHO OVĚŘENÍ

Navrhovaný systém certifikace bude ověřen:

- Akreditací jednoho certifikačního orgánu pro zmíněné dvě oblasti certifikace a to podle zásad uvedených v tomto návrhu. Tím bude ověřena akreditovatelnost oblastí a Český institut pro akreditaci, o.p.s. tak dostane do ruky podklady pro formulování minimálních požadavků u všech žadatelů o akreditaci pro stejné oblasti certifikace.
- Pilotní certifikací nejméně 20 osob pro oblast lektor,
- Pilotní certifikací nejméně 20 osob pro oblast manažer.

Pilotní ověření předpokládá realizovat výběr účastníků pilotního ověření. Výběr bude respektovat škálu pracovníků, kteří spadají do definovaných cílových skupin. Bude mít návaznost na pilotní ověření certifikace systémů řízení jakosti ve vzdělávacích organizacích (úkol řešený v rámci aktivity 2.2 a 2.3).

Výstupem z pilotního ověření v obou certifikačních oblastech budou

- držitelé platných certifikátů,
- poznatky a zjištění ve vztahu k fungování certifikačního systému,
- ověření reálnosti a vhodnosti podmínek a požadavků,
- ověření vhodnosti programu certifikace (metodologie, postupy, zkušební otázky,...)
- ověření výběru expertů – členů zkušebních komisí a požadavků na jejich kvalifikaci.

1.8 ZÁVĚRY

Navrhovaný systém certifikace bude využit v další etapě řešení projektu (aktivita 3.3) jako zdroj definující minimální podmínky a požadavky na certifikační systém. Ve stejné úloze může systém posloužit i v případě, že bude přijat, při akreditaci případných dalších certifikačních orgánů usilujících o akreditace v uvedených oblastech certifikace. Při dalším rozvoji a implementaci systému mohou být využity jeho silné stránky, mohou se však také projevit omezení, která v sobě systém přináší.

Silné stránky návrhu

1. Navržený systém je postaven na institucionalizované základně známé a uznávané celosvětově, na systému norem ISO a z ní odvozených akreditačních systémů. Tak je zaručena srozumitelnost systému v rámci EU i jinde.
2. Zajišťuje spoluúčast na formulování a aktualizování podmínek a požadavků všemi zúčastněnými stranami.
3. V navrhované podobě je přístupný všem významným profesním pozicím a funkcím majících vliv na kvalitu poskytované služby.
4. Navrhovaný systém je nezávislý a není diskriminační.
5. Na stejném systémovém základě mohou být vytvořeny, ukáže-li se taková potřeba, i další oblasti certifikace, ať už v dalších profesních oblastech nebo vyšší stupně pro navrhované profesní oblasti.
6. Je možné i samostatné fungování systému, bez jeho zařazení do nějakého širšího systémového rámce.

Možná omezení a rizika

Nestane-li se navrhovaný systém součástí širšího systémového rámce majícího podporu kompetentních státních orgánů či jiné obdobné zaštitění a formalizovanou vazbu na navazující části ovlivňující kvalitu v dalším vzdělávání, bude jeho atraktivita poměřována pouze potřebami trhu a míra jeho využívání bude tak limitována poptávkou.

1.9 ODKAZY

^I Výstup z 1.části 3. etapy projektu Kvalita v dalším vzdělávání Popis systému certifikace lektorů/konzultantů

^{II} Souhrnná zpráva o předběžných výsledcích benchmarkingu, KPMG ČR, 2007, výtisk z 31. 5. 2007, str. 26 - 36

^{III} <http://www.andromedia.cz/andra.php?id=484>

^{IV} EN ISO/IEC 17024 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob, ČNI 2003

^V MPA 60-01-04, K aplikaci ČSN EN ISO/IEC 17024. Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob., Český institut pro akreditaci, 2004